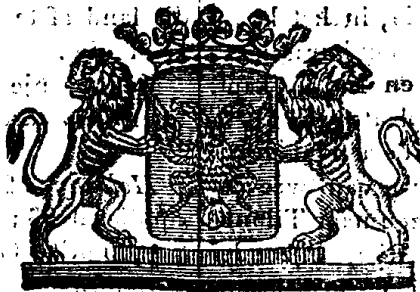

ARNHEMSCHE

COURANT.

Donderdag

den 6 Julij.

FRANKFORT, den 2den Junij.

Berigten uit Hanover melden, dat Zijne Majesteit *Ernst August*, Koning van Hanover, den 28 Junij in de hoofdstad zijns rijks is aangekomen. Op de grenzen, drie mijlen van de hoofdstad, werd Zijne Majesteit door den landdrost der provincie begroet. Van daar af ging de weg des Konings door onafgebrokene rijen van ingezetenen, die uit alle dorpen van den omtrek waren zamengevloed, en de lucht van hun gejuich deden weergalmen. De stads-directeur ontving den Koning met eene aanspraak, waarop Z. M. antwoordde: «Gij kent mijne liefde tot dit land en deze stad, waar ik mijne jeugd doorbragt; het heeft der Voorzienigheid behaagd, mij op den troon mijner vaderen te roepen; ik zal voor de Hanoveranen een regtvaardig en gunstrijk Koning wezen.» Des avonds van 9 uur af was gansch Hanover tot in de kleinste straatjes toe verlicht. De Koning zal vooreerst slechts korten tijd te Hanover vertoeven, daar Z. M. voornemens is, om, gelijk reeds sedert lang bepaald was, de baden te Karlsbad te gaan gebruiken. De Koning zal van daar met Hare Majesteit de Koningin en Zijne Koninklijke Hoogheid den Kroonprins, in Augustus, te midden zijner getrouwe onderdanen wederkeeren. — Z. M. heeft de Staten-Vergadering voorloopig gescheiden.

— Uit Modena wordt den 20sten Junij geschreven, dat de politieke en militaire commissie tegen 104 personen, in de revolutie van 1831 betrokken, het vonnis in naam van zijne Koninkl. Hoogheid den hertog van Moderna, Reggio, Mirandola enz. heeft uitgesproken. De misdad, aan deze 104 personen, (die echter allen, met uitzondering van eenen eenigen voortvlugtig zijn) ten laste gelegd, is hoogverraad; van dertien omdat zij zich den 31sten Februarij 1831 des avonds in het huis van zekeren *Ciro Minotti* bevonden, en, in verbandenis met hem, gepoogd hadden, het paleis van den hertog te overrompelen, hem met zijne familie gevangen te nemen, om hun plan tot eene algemeene revolutie uit te voeren, en nadat zij door de hertoglijke troepen omsingeld waren, niet alleen op deze troepen, maar ook op den hertog gevuld hadden; van twee en dertig, als medeplichtige aan de zaden-zwering van *Minotti*, omdat zij denzelfden avond te Carpi, la Mirandola, Bomparto, Bastiglia en in den omtrek de oproerbaar geplant hadden; van acht, omdat zij, als volksafgevaardigden, er op aangedrongen hadden, de vrijlating der staatsgevangenen te verwerven; van dertig dewijl zij de acte van 6 Februarij, waarbij de revolutionaire regering ingesteld werd, ondertekend hadden; de overigen, omdat zij zich bij de rebellen-armee ingeschreven en daarbij rangen aangenomen hadden.

Negen en twintig van die personen zijn veroordeeld tot de galg en confiscatie; 23 tot levenslange gelei-straf; 5 tot 20jarige gelei-straf; 18 tot 10jarige gelei-straf; 16 tot 5jarige gelei-straf; 2 tot 5jarige gevangenis; 3 tot 3jarige gevangenis; een tot eenjarige gevangenis, namelijk *F. Salemberti*, de eenige veroordeelde, die zich in het rijk van den hertog bevindt.

Dit vonnis is door den hertog bekrachtigd, met uitzondering van hetgeen *Salèmberti* betreft, die zijne woning tot gevangenis zal hebben, omdat hij zich vrijwillig in hechtenis begeven en bekend heeft.

— Volgens berigten uit Pruisen, gaan er tegenwoordig zoo veel vreemde handwerkslieden naar het koninkrijk Polen, dat men zegt, dat de Russische regering er op bedacht is, om eene wet op het vasten van vreemdelingen in het Koninkrijk te maken, opdat de inboorlingen niet door den grooten toevloed van vreemdelingen zonder lijden.

— De dagbladen melden, dat in het groothertogdom Weimar sedert den aanvang dezes-jears bij de Israëlieten de Duitsche godsdiensdienst is ingevoerd, ofschoon vele gemeentelieden daartegen protesteren. Er wordt in het Duitsch gebeden, Duitsch gezongen en de afdeelingen door de leeraars Duitsch voorgelezen.

LONDEN, den 1sten Julij.

Gisteren avond heeft de kanselier van den exchequer, in het Huis der gemeenten, de begroting der uitkomsten en uitgaven voor het loopende jaar voorgedragen. Uit het door den minister medegedeelde blijkt, dat de inkomsten over het verloopen jaer bijna 1½ miljoen p. st. boven de raming hebben opgebracht, en zulks in weerwil van de moeilijkheden, waarmede de handel te kampen heeft gehad. Aan den anderen echter hebben ook de uitgaven meer dan de raming be- loopen, zoodat het batige overschot van de thans geslootene dienst slechts 384 600 p. st. bedraagt. De minister verklaarde, dat in den tegenwoordigen stand van zaken, geene afschaffing of vermindering van belasting

voorgesteld kon worden. — De begroting der inkomsten en uitgaven voor de nieuwe dienst komt nagenoeg met die der vorige overeen.

Voor het overige heeft het Huis den gemeenten, en ook dat der lords, in de laatste dagen vele aanhangige zaken, die nog gevoelig voor de ontbinding van het parlement afgedaan konden worden, afgehandeld. — De heer *O'Connell* heeft eene door hem aangekondigde motie, om den toestand van Ierland in overweging te nemen, onbepaald uitgesteld.

PARIS den 1sten Junij.

De onderhandelingen tusschen den maarschalk *Clausel* en het Spaansche gouvernement zijn, naar men aan de Spaansche ambassade verzekerde, afgelopen, waarop de heer *Campuzano* eenen koerier met de voorwaarden van den heer *Clausel* naar Madrid heeft afgevaardigd. Het dagblad *la France*, hetwelk het eerste bericht betreffende deze onderhandeling heeft gegeven, zegt overigens, dat de maarschalk een lang gesprek met den heer *Molé* gehad en dat hij het aanbod aangenomen heeft.

— In eene gisteren bij den Hertog van Orleans gehouden zamenkomst van officieren, heeft de Prins verklaard, dat het gouvernement voornemens was omtrent het eind van Augustus het expeditie-plan tegen Constantine ten uitvoer te brengen. De Hertog van Orleans en *Nemours* zullen den veldtocht vermoedelijk medemaken, en op het einde van September in Frankrijk terug zijn, om de legerkampen bij St. Omer en Lunéville bij te wonen.

— Men schrijft uit Bayonne dd. 28 Junij. De graaf *Mirasol* maakt zich gereed, zegt men, om te velde te trekken. Uit het hoofdkwartier van don *Carlos* wordt van den 22sten gemeld, dat de pretendent tegen den 21sten eene algemeene junta der Carlistische bevelhebbers had belegd, om een besluit te nemen nopens den weg, die thans behoorde ingeslagen te worden. Naar het schijnt is de munitie der Navarresen, welke het gevolg was van gebrek aan vivres en van het voorbeeld der Cataloniërs, oorzaak geweest van de nederlaag van den 12den, die aan de expeditie 1500 buiten gevecht gestelden, 200 gevangenen, en bijna even zoo vele overloopers of vlugtelingen gekost heeft. Onder de vlugtelingen verstaat men, soldaten die wegloopen zonder dienst bij den vijand te nemen.

GRAVENHAGE, den 4den Julij.

Gisteren namiddag ten half 4 ure is te Vlaardingen aangekomen de eerste jager, welke den 26sten Junij uit de vloot naar huis zeilde, met 20½ ton haring, waaryan dadelijk de gewone geschenken per expressen zijn afgezonden aan den Koning, HH. KK. HH. den Kroonprins en Prins Frederik der Nederlanden, en vervolgens de eerste openbare verkoop is geschied tegen 7 700 de ton.

ROTTERDAM, den 3den Julij.

Heden morgen omstreeks half 12 ure is Z. M. de Koning, met het stoomjagt *de Leeuw*, van Middelburg hier aangekomen, en, onder het lossen van het geschut van verscheidene schepen, die, als met vlaggen overdekt, op de Maas voor de stad lagen, afgestapt aan 's Rijks werf. Z. M. is daar door de burgerlijke en maritime autoriteiten ontvangen, en vervolgens naar het stadhuys gereden, alwaar hoogstdezelve audientie verleend heeft. Alomme werd de geliefde Vorst door eene ontelbare volksmenigte met de levendigste geestdrift begroet. Na, op de Grootemarkt, de stedelijke schutterij geïnspiceerd te hebben, heeft Z. M. de Grootkerk en de nieuwe r. k. kerken aan den Steiger en in den Houttuin bezichtigd; de voornaamste havens en straten der stad bezocht, en vervolgens ook het Bataafsch Genootschap van proefondervindelijke wijsbegerte met een bezoek vereerd. Op het stadhuys heeft Z. M. het middagmaal gebruikt.

BREDA, den 30sten Junij.

De militaire manoeuvres, gisteren in de vlakte voor het kamp bij Reijen uitgevoerd, zijn zeer luisterrijk geweest. Ruim negen ure des morgens zijn op het terrein aangekomen Z. K. H. de Prins Veldmaarschalk, vergezeld door hoogstdezelvs oudste Zonen, en de officieren het hoofdkwartier uitmakende, alsmede Z. Keiz. H. de Russische Grootvorst *Michael*, door een Russisch artillerie-generaal en een kolonel der Russische kavallerie gevolgd. Dadelijk na de aankomst dier hooge personadjen, hebben de manoeuvres een aanvang genomen, die ten onderwerp hadden het marcheren van eene vijandelijke soldaat van Alpen op Rief, met het voorheffen, om door de Maas op den linker-oever der Donge tegen de Maasbrug voort te rukken, en zich van dit punt meester te maken, ten einde de gemeenschap tusschen Breda en

Tilburg te belemmeren, welk voornemen door de divisie, in het kamp liggende, vereenigd met het regiment lanciers en een regiment kurassiers, alsmede met de veld-battijen n° 5, kapt. v. d. Beek, en No. 2, kapt. Kops, moest verijdeld worden. Onder de verschillende plaats gehad hebbende manoeuvres ter bereiking van dit oogmerk, heeft de aanval en het nemen van het gebucht Vossenbergh, benevens het forceren van twee defilés (een bij de brug, waartover de groote weg van Gilzen naar Tilburg loopt, en een bij de brug op den weg van Gilzen naar Riel) bijzonder de aandacht tot zich getrokken. De troepen hebben bij deze gelegenheid op nieuw de meeste bewijzen van geoefendheid gegeven. Nadat de manoeuvres ten einde waren geloopen, hebben al de troepen voor den Grootvorst Michael gedefileerd, waarna Z. Keiz. Hoogh. met den Prins Veldmaarschalk en het hierboven vermelde gevolg weder naar Tilburg zijn teruggekeerd, de kavallerie en artillerie weder naar hunne kantonementen vertrokken en de overige troepen weder naar het kamp getukt zijn.

ARNHEM, den 4den Julij.

De Provinciale Staten hebben heden derzelver eerste vergadering gehouden; er waren 70 leden tegenwoordig; 5 hadden zich om wettige redenen geëxcuseerd. Behalve eenige onderwerpen van ondergeschikt belang, zijn in dezelve twee zaken behandeld, die opmerking verdienen: de eerste is, dat de provinciale begrooing op voorstel van eenen der leden, dat met een overgroot meerderheid is aangenomen, in handen eener personele commissie is gesteld, ten einde zich met het onderzoek daarvan te belasten, en de vergadering daaromtrent in te lichten. Deze commissie is zamengesteld uit de heeren: Jhr. R. W. J. van Pabst van Bingerden; Jhr. A. L. A. Baron Torck van Raoden daal; Mr. H. J. Op ten Noort; Mr. H. A. Toewater; Mr. G. van Riemsdijk en Mr. A. Schouten.

De andere is eene missive van Z. E. den heet minister van binnenlandsche zaken, daarbij inzende een besluit van Z. M., betrekkelijk het polder-reglement, waarbij Z. M. zwaarigheid maakt, omdat reglement, zoo als het door de Staten in hunne laatste zitting is vast gesteld, te bekrachtigen, en verlangt, dat de Staten, bijbehoudende hetgeen in het reglement van 1835, door Z. M. goedgekeurd, hetzelfde zullen wijzigen in den zin, zoo als door Z. M. in het verleden jaar is opgegeven, met magt op den heer gouverneur, om, des gevorderd, de vergadering der Staten, op een ander tijdstip in dit jaar, daartoe opzettelijk op te roepen. Is besloten deze stukken insgelijks te stellen in handen eener commissie, waartoe behooren de heeren: Jhr. J. D. graaf van Rechteren; Jhr. L. N. graaf van Randwijck; C. C. Haverkamp; F. W. de Virieu; Jhr. J. A. C. A. van Nispen van Sevenaer; J. Kerkhoven en Jhr. J. baron van Pallandt van Walsfort. — Voorts werd in handen eener derde commissie gesteld, eene briefwisseling met Z. E. den minister van binnenlandsche zaken, betrekkelijk een reglement op de begrafenissen; tot deze commissie werden benoemd de heeren: Jhr. A. W. C. baron van Nassel van Ampsen; Jhr. A. L. A. baron Torck van Rozendaal; Mr. M. J. de Man; M. P. A. Roos van Hoytema; H. E. van Meura en Jhr. J. A. J. baron Sloet van Oldhuis.

AMSTERDAM, den 4den Julij.

Bours van 3 Julij.

Er zijn heden geene nadere tijdingen uit Spanje ontvangen; volgens particuliere berichten uit Parijs is de zaak met den maarschalk Clausel nog niet geheel afgesprongen, en wordt er nog een nadere koepier uit Madrid verwacht alvorens hij zijne verklaring geven zal.

Fluctuatien der prijzen.

Holland. Kenige weinige postjes 2 pCt. zijn a 52½ ook a 5 omgezet; 5 pCt. goed prijshoudend a 99½ a 100 bij geringe affaire; kansbiljetten 22½, 2, 13 met verkoopers gebleven; oud sijndicaat onveranderd 92½ a 93; nieuw 75½ gedaan; oude aandelen handelmaatschappij 174½ a 175. In 5 pCt. Oost-Indië is iets a 97½ en 5 verhandeld.

Spanje. Ardoins zonder handel, 21½ a 21¾.

De rentebetaling der 3 pCt. Portugeesche effecten heeft in dit fonds eenige koopers uitgelokt en werden eenige kleine partijen a 29½ afgegeven.

Rusland. Oude Russen blijven gevraagd a 104½ en 105; nieuwe Russen zijn a 103½ afgegeven; Russen van 1831 en 1833 94½ en 95 gedaan; Roebels gezocht en met 64½ ook 1 gedaan.

De Zuid-Amerikaansche schuldbrieven vertoonden eenige meerdere levendigheid.

Columbia. 16½, 5; Peru 13½. Coupons 21.

Bours van 4 Julij.

In onze binnenlandsche effecten is niet veel handel gebleven, doch waren de prijzen vrij vast.

Van vreemde fondsen waren Peruanen bij veel handel, bijkans 2 pCt. hooger dan gisteren, doordien dezelve te Londen een rijzing van bijkans 4 pCt. ondervonden hadden, eene bekendmaking van het Peruaansche bewind bepaalt, dat 2 van alle in, en uitgaande regten in dit land met obligatiën Peru, tegen 100 pCt. betaald kan worden; dit is de oorzaak der verbetering; intusschen dient men nadere berichten uit

dit land af te wachten, om te oordeelen of deze bekendmaking echt is of niet.

Van Spanje is er nie's nieuws, de omzet in deze fondsen was niet noemenswaardig.

Blijvende prijzen ten 4½ uur.

Holland. 2½ pCt. 52½; 5 pCt. 99½; Kansbiljetten 22½ a 17½; oud sijndicaat 93; dito nieuw 76; oude aandelen handelmaatschappij 174½ a 175; 5 pCt. Oost-Indië 97½.

Spanje. 21½ a 22.

Rusland. Oude Russen 104 a 105; Roebels 64½ gedaan.

Peru. 15 en 16 gedaan en gebleven bij zeer veel affaire; Coupons 3, 3½ gedaan en 3½ gesloten.

Columbia. 17, 17½, 17; Coupons 3½ a 17 met handel.

Mengelwerk.

Aan de Redactie!

De Bredasche Courant wil de aandacht van de natie gevestigd hebben op de verkiezingen, en wel bepaaldelijk op den laagsten trap derzelven, opdat men, door zelfstandige kiezers, even zulke stadsraden en leden der provinciale staten verkrijge.

Ik weet niet of de schrijver kiezer is, of geweest is, maar ik ben het sedert jaren, en verklaar, dat zijn doel niet te bereiken is, en het niet der moeite waardig is zijn stembiljet in te vullen. — Men zegt, dat de mensch om de zeven jaren verandert: ik weet het niet, maar ken er twee, misschien wel drie, welke sedert vijf en twintig jaren niet veel zijn veranderd; maar ik ken er velen, ja zeer velen, die liberaal zijn als het gezag hun den rug toedraait, despotiek als het gezag hun toelicht.

Sedert 1816 zijn er, van de door mij benoemde personen, vier kiezers geworden; één is er van dood, één suft, maar blijft toch altijd kiezer, en de twee overigen zijn veranderd als een blad; als kiezer, sedert vijf en twintig jaren, heb ik zesmaal niets te doen gehad dan een nummer te trekken, waaruit bleek, dat ik niet zoude mede kiezen; gedurende drie jaren is er geen lid van den raad gestorven, en viel er dus niet te kiezen; zesmaal heb ik gekozen, en wel tweemaal twee leden van den raad, dat maakt acht leden van den raad; daarvan zijn er vier gekozen geheel tegen mijnen zin, drie welke mij tamelijk onverschuldig waren, één was mijn uitverkorene, maar die is ziekelijk geworden; hij pleeg te hebben „mens sana in corpore sano,” of een fikschen kop op een paar gezonde beenen; maar de beenen zijn verzwakt en het hoofd is gevolgd.

Ziedaar de uitkomst van een geheel verkiezings-leven, en nu ben ik nog kiezer geweest; maar wat hebben nu gedaan de vijf-honderd, die mij tot kiezer hebben gemaakt, wier geest mijnen geest moest bezielen; die zijn misschien maar sober met mijnen uitverkorene te yreden geweest; — stellen wij, dat de helft van hen een ander zoude hebben gekozen, en dat ik het er nu op toeleg, om in de volgende vijftien jaren in den zin van deze helft te kiezen, dan zullen vijf honderd stemgerechtigden, na dertig jaren, misschien wel eenig aandeel hebben in de keuze van een lid van den raad. — De Hemel geve aan allen een lang leven.

Als ik een boom plant, dan zeg ik: geniet ik er niet van, een ander zal er van genieten; maar hier mag men zwoegen en ploegen, te maaijen valt er niets.

De stembiljetten zijn voor diverse zaken goed; een vriend van mij maakt er een stedelijken almanak van; het zegt hij, nie's gemakkelijker dan die te maken (zoo noemt hij ze); weet ik niet waar iemand woont, ik kijk maar achter zijn naam en klaar ben ik; in kasten, voor gebroekene ruiten, voor kinderspeelmutsen en schuitjes, overal voor, heb ik ze met goed gevolg zien gebruiken, maar om in te vullen, neen, dat is hrij-larij.

De Afrikaansche Noord-Kust.

Het verdient wel eenige opmerking, dat het weifelen omtrent het behoud der Afrikaansche Noord-kust als een persoonlijk gevoelen van LODEWIJK PHILIPPUS wordt voorgedragen, en dat wel in een tijdstip, dat in het Engelsche parlement door lord WELLINGTON de door Engeland gevolgde staatkunde omtrent Spanje wordt gegispt, en het voorbeeld van LODEWIJK PHILIPPUS staatsbeleid in het behandelen van dat netelig vraagstuk ter navolging wordt aangetrezen. Voor rekening van lord MELBOURNE latende, hoe deze staatsman zoo nederige taal voerende tegenover het parlement, dat hij daarvoor zich verontschuldigde omtrent zijne gevolgde staatkunde, en dat hij ten aanzien der wereld de zaak der Spaansche Regentesse niet verlaten mogt, dat hij niet vermeend had eenig verbond maar slechts het bestaande had laten voortduren; rigte men den blik op Frankrijk om uit de twee vermelde daadzaken eenige waarschuijlijke gevolgen te trekken, omtrent het lot der in bezit genomen landen op de Noord-kust van Afrika. Het schijnt, alsof het bestuur dier landen zoo veel moet kosten aan Frankrijk, dat er niet maar geen voordeel, maar nadeel

voor de schatkist uit voortspruit; maar men moet niet enkel letten op het tegenwoordige, men moet weten te zaaijen, om in volgende tijden te kunnen oogsten. Het was eene ridderlijke onderneming van het omvergeworpene Bourbonsche slamluis, om den handel te bevrijden van alle schatplichtigheid aan de rooverstaten, aan welker hoofd Algiers zich toonde. Welke groote natien verkozen niet liever accijns te betalen om vrij en onverlet de koopwaren het ruime sop te laten overvoeren, in plaats van met onzeggelijke magt en stroomen bloeds, voor eene wijl, een roofnest plat te schieten, zonder eenige vergoeding voor oorlogskosten, zonder mogelijke vergoeding voor de opgeofferde menschenlevens in eenen onzekeren strijd! De beschaving der woeste volkstammen, en de herschepping van deze roovers in voor het onderling verkeer geschikt volken, uitbreiding van handel en bezorging van vertier aan de voortbrengselen van het zuidelijk gedeelte van Frankrijk, dat beloofde eene grootsche onderneming in hare gevolgen, en het Fransch gouvernement, dat de noodzakelijkheid bovendien inzag om de gespannen aandacht der ingezetenen af te leiden van het binnenlandsch bestuur, waagde den kans en zegevierde op eene eervolle wijze. Indien deze onderneming slechts een jaar later ware tot stand gekomen, dan zou waarschijnlijk LODEWIJK PHILIPPUS dien hem toegeschreven afkeer niet voeden van de kolonisatie van een land, dat, onder zeer vele opzichten, voor Frankrijk van groot belang moet gehouden worden te zijn. Met die wankelende staatkunde, omtrent het dan eens opgeven dan weer behouden van de ingenomene kust, met die beperking der bezittingen tot de hoofplaatsen van de kust, en dan weder met die togen naar het binnenland; met die dolle onderneming naar Constantine, dat Ganae der Franschen, waarvan men nog geen wraak heeft genomen, en den geleden loof af te wasschen in vijandelijk bloed; met die dan eens gesloten dan weder verbroke verdragen, omdat de verwisselingen van ministers dan dit dan weer een tegenovergesteld stelsel volgden; — met al dit weig vasthoudende, met dit dralen hoe te handelen, met dien staat van onzekerheid, waarin de bewoners dier landstroken en de overgekome volkplantingen verkeeren: — is het onmogelijk, dat Frankrijk tot heden toe vruchten heeft kunnen inoogsten, die in vergelijking van de lasten konden komen. De uitgaven staan in geene verhouding tot de baten, en daarvan ligt de schuld aan Frankrijk zelf. Het is niet uit het geheugen gewischt, dat toen, tijdens *België* nog deel van ons rijk maakte, er een tijd geweest is, dat de kolonien in de Oost opofferingen in geld en manschappen van ons vorderden, en dat er schatten en eene expeditionaire armee derwaarts gezonden werden; toen wilden sommigen ook de kolonien laten varen, die het moederland bezwaarden; maar gelukkiger wijze dreef het Hollandsche gevoelen boven, en de kolonien gaven nu ruim terug wat zij ons gekost hebben, en zullen nog meer kunnen geven, als de misbruiken ginds uit de administratie, gewerd blijven, en men hier te lande van de overgemaakte penningen een nuttig en verstandig gebruik make, tot aflossing van door het moederland gemaakte schulden, en die gelden niet als een aanwinst beschouwt, om nieuwe uitgaven hiermede te kunnen bestrijken, zonder afdoening van schulden, die door den interest het land ernstig bezwaren.

Dit een en ander, namelijk het weifelend bestaan van de bezitting der Afrikaansche kust, en het waarschijnlijk, uitgeht op rijke baten in volgende tijden, uit dat bezit voort te vloeijen, moeten doen denken, dat er redenen bestaan, die Frankrijk in dat bezit bemogelijken. De eene reden kan gelegen zijn in het persoonlijk gevoelen van den Koning der Franschen, dat dan ook waarschijnlijk zijnen oorsprong daaruit neemt, dat het wel slagen dier onderneming altijd dan de gedachten der Franschen zou terugvoeren naar een tijdvak, dat van zijne verheffing tot het Koningschap voorafgaande, terwilt het voor aller oogen duidelijk is, dat LODEWIJK PHILIPPUS door het bevorderen van groote industriële ondernemingen, door het voltooijen van gedenkteekenen, door het slechten van het gebouw op de kaai Orsay, door de vernieuwing van Versailles, en door de spoorwegen zich een duurzaam bestaan in het geheugen der natie, als de eerste van eene nieuwe rij van Koningen, wil bezorgen, en jaubersch schijnt, om daarin door geenen voorganger na LODEWIJK XIV te worden op zijde gestreefd, veel min overtroffen. Dit straalt ten duidelijke door in het ophangen, in de schilder-galerijen van het zoo prachtvol hernieuwde Versailles, van gelenkstakken uit den tijd van NAPOLEON, en uit dien der restauratie, waaronder zelfs de voorstelling der zalving van Koning KAREL X voorkomt: wilde LODEWIJK PHILIPPUS niet den schijn aannemen, van alles te overtreffen, hij zou zoo vele duidelijke pogingen niet aanwenden, om in zijnen persoon en regering het tijdvak te willen aanvullen, tusschen hem en den bewonderden LODEWIJK XIV verlopen. Deze wijze van zien moge eeniger mate uitheemsch voorkomen: dat zij gegrond is, zullen onpartijdigen bij een nader onderzoek toestemmen.

De andere reden zou moeten gelegen zijn, in de betrekking en van Frankrijk tot het buitenland, en wel bijzonder tot Engeland. Bij de oppermagt, welke Engeland zich op de zee voornamelijk aanmatigt,

en waardoor natuurlijk de handel aan banden wordt gelegd, daar men de onkiesche handelwijze van dat land kent, om, bij vrede-breuk met eene mogendheid, weerlooze koopvaarders met hunne ladingen op te brengen, bij het misbruik dat zoo ligt uit die oppermagt voortvloeit, voegt Engeland bijzondere naijverigheid omtrent die staten, die buiten hun eigen grondgebied kolonien bezitten, en werkt deze krachtig tegen, meestal met bedekte middelen, om die kolonien te handhaven bij een duurzaam en gerust bezit van ingenomen gronden. Partijzucht heeft aan de regering van KAREL X de smet aangewreven, dat zij door de aantasting en inbezitting van Algiers en de Afrikaansche kust, in strijd met 's lands onafhankelijkheid en eer zou gedadigt hebben, en dat LODEWIJK PHILIPPUS niet bij magte was, om vooreerst dat bezit wederom te laten varen. Als men in Engeland door eerste staatsleden der tory-partij de staatkunde van den tegenwoordigen Koning zoo uitbundig hoort prijzen, bij eene gelijksoortige staatkunde, opzigtens het behoud der Afrikaansche kust, als opzigtens Spanje, zou men dan hier het bovendrijvend handelsbelang en de eigenbatige staatkunde van Engeland niet herkennen; van dat Engeland, dat, het koste wat het wille, handels-verdragen met Spanje en Portugal, noch aan te knopen, en dat zelf op de Afrikaansche kust blijvend voordeel misschien beoogt, en zeker aan die zijde van de Middellandsche zee geen tegenwigt van Malakka en de Ionische eilanden verlangt? Wat is er van de bezetting van Ceuta door de Franschen als tegenwigt van Gibraltar geworden, immers niets? Afrika's noordkust zal dus hoogstwaarschijnlijk geen Fransche bezitting blijven.

Japansche Reis.

„Door vragen wordt men wijs,” zegt een Oud-Hollandsch spreekwoord. Over hetzelfde nadenkende, kwam mij niet ongepast voor, door middel van dit veel gelezen blad, de beantwoording uit te lokken eener vraag, bij welke oplossing de menigvuldige Oost-Indische rederijen dezer stad een stellig belang hebben. Daar nu de bloei der rederijen met de welvaart van schier alle takken van nijverheid in het naauwste verband staat, mag men het er voor houden, dat de oplossing van de bedoelde vraag voor velen nijver stadgenooten niet onverschillig zijn kan. „Zij is deze:” Welke toch de redentis, om welke het Indisch bestuur op Java heeft kunnen goedvinden, om, sedert den jare 1830, en dus in de laatste jaren reeds slechts tweemaal, aan Amsterdamsche schepen het voordeel der Japansche reis te gunnen? De tot die reize door het Indisch bestuur geder spicierende bodems zijn toch geweest: Anna Catharina, van Amsterdam, A. 1830, de ANNA CATHARINA, van Amsterdam, de NIERLANDS KONINGIN, Rotterdam, 1831, de JONGE JAN, Rotterdam, 1831, de DRIE MARIA'S, Rotterdam, 1832, de JAPAN, Amsterdam, 1832, de HELENA CHRISTINA, Rotterdam, 1833, de PRINSES MARIANNE, Rotterdam, 1833, de DORDTENAAR, Dordrecht, 1834, de INDIA, Dordrecht, 1835, de MARY ELLEGONDA, Rotterdam, 1836.

Deze daadzak wordt nog zonderling, wanneer men veranent dat in den jare 1835, de factory der Nederlandsche Handelmaatschappij te Batavia twee Amsterdamsche schepen, namelijk de ANNA CATHARINA en de WILLEM DE EERSTE, aan het Indisch bestuur tot die reize had voorgedragen, doch dat hetzelfde, zonder op die voordragt acht te slaan, de zaak heeft opgehouden tot de aankomst van de INDIA, hoorende aan een bekend Rotterdamsch handelshuis, (hoewel die bodem eerst later op Java is aangekomen) en toen dadelijk dat schip heeft uitgekozen, om met die reis begunstigd te worden. (De PRINSES MARIANNE, een bodem, behoorende aan hetzelfde handelshuis, eerst twee jaar vroeger hetzelfde voordeel had genoten. De bewering dat dit een en ander slechts bij toeval en zonder opzet zoude zijn geschied, omdat er in al die jaren, op het tijdstip der keuze van schepen tot de Japansche reize, slechts tweemaal geslukte Amsterdamsche bodems op Java zouden aanwezig zijn geweest, verdient, bij het groot getal Amsterdamsche schepen, geene ernstige wederlegging bij die reizen, welke met de voordragt van zaken aldus bekend zijn. Welke onbekende redenen aanleiding mogen gegeven hebben tot deze vreemde handelwijze, valt moeilijk te beslissen, doch misschien misschien moeilijk te gissen; allans voor ingewijden (1).)

Doch, wat hier ook van zij, zoo mag men vragen, is zulk eene wijze van handelen billijk, is zij staatkundig? En men mag er stellig op antwoorden: neen zij is niet billijk, niet staatkundig. Niet billijk, dewijl de voordeelen der Oost-Indische en Japansche reizen, (die het uitvloeisel der eersten zijn) op eene zuivere schaal tusschen de rederijen der verschillende koopsteden van ons land, niet gelan; van derzelve aandeel bij de Oost-Indische vaart; en dus voor Amsterdam naar gelang van 's aandeel in dezelve behooren te worden verdeeld, en geene voorkeur aan de eene stad boven de andere, en nog veel minder aan particuliere handelshuizen behoort te worden gegeven. Zij is onstaatkundig, dewijl door zulk eene partijdigheid de

(1) Niet minder zonderling zijn de daadzaken van het belangrijk contract tot overbrenging van 1500 à 2000 vrije Neger-rekruten van de kust van Gana naar Java, waarvan de Couranten dezer week gewaagd hebben, door het gouvernement met gezegd Rotterdamsch handelshuis gesloten, alsmede de celebratie van zelfve, op Java, van C. 10 duizend Pikols koffij van de laatste pik (1836) door het Indisch bestuur; en eindelijk de veelvuldige expeditien van gouvernements-sagiers daarheen, steeds bij voorkeur door hetzelfde huis van negotie, op welke facta wij misschien eertijds opeertelijk zullen terug komen.

goede harmonie tusschen den handel der twee voornaamste commercie-
steden van ons Vaderland, die van zooveel waarde voor de nationale
bloei en welvaart is, met stoornis bedreigd wordt. Zulk eene handel-
wijze verdient vooral afkeuring op een tijdstip, waarin de binnenaar
van zijn land met genoeg en belangstelling ontwaart, dat er in de
hoofdstad weder meerder lust en deelneming in handel en nijverheid
hegint te ontluiken, en dat vele kapitalen, welke te voren slechts in
den effekten-handel werden gebezigd, thans tot verschillende, alge-
meent nuttige ondernemingen worden aangelegd. Het behoeft geen be-
toog, van hoeveel belang het voor 'slands bestuur is, deze lust tot
handel en tot handelsondernemingen alhier aan te moedigen, en de zoo
ganzenlijke kapitalen, alhier aanwezig, naar die bronnen van alge-
meenen voorspoed heen te leiden, om dezelve steeds sterker te doen
vloeijen: hoe zeer behoort men er dan niet tegen te waken, dat geene
onbillijke en partijdige handelingen van ondergeschikte takken van
bestuur deze ontluikende lust en ijver weder doen verlaauwen of
altdans gegrondde ontevredenheid verwekken!

Men mag dus hopen, dat door 'slands regering, welke van geen
ander beginsel, dan van dat van strikte regtvaardigheid kan uitgaan,
stellige en ernstige orders naar Java zullen worden gezonden, ten
einde aldaar de strengste onpartijdigheid in de toedeeling van boven-
gemelde erf van alle andere gelijksoortige voordeelen aan de belangheb-
benden op de Oost-Indische vaart en handel worde gehandhaafd, en
dat door grondbeginselen van regtvaardigheid en onpartijdige toedeeling
ook even zeer hier te lande bij die administratiën, welke met de be-
langen van handel en scheepvaart op *Neêrlands-Indië* in aanraking
komen, of op dezelve eenigen invloed uitoefenen, voortaan steeds on-
afgebroken mogen heerschen!

AEQUITAS.

Amsterdam, 30 Junij 1837.

Gevangenis in Engeland, Frankrijk, en Noord-Amerika.

Overal waar de beschaving vruchten draagt; overal waar men
denkt en schrijft, waar de menschen prijs stellen op hunne waarde
van mensch, zijn de gevangenis en hare bevolking een onder-
werp van aanhoudende aandacht en ernstige overwegingen geworden.
Men heeft begrepen, dat het voor de maatschappij niet genoeg is,
haren drossen in zekere riolen te werpen, maar dat men die ook
zuiveren en gezond maken moet.

Het ongelukkige Spanje en het verzwakt Italië zijn schier de eenige
landen van Europa, waar men de middeleeuwen nog in het gevangenis-
wezen hervijdt; waar eene blinde en barbaarsche gerechtigheid in
denzelfden ketter onschuldigen en schuldigen, aangeklaagden en ver-
oordeelden ophooft, zonder zich over de trappen der zedelijkheid,
noch over de lichamelijke gezondheid te bekommeren; noch over de
ziekten der ziel, welke de ongelukkigen achter die grindels kunnen
opdoen, om er vervolgens de maatschappij mede te besmetten. Over
bijna geheel den beschaafden aardbodem strekken dezelve pogingen
tot de verbetering van dit stelsel. Zelden, wel is waar, bewerkstelligt
men deze zoo eervolle bedoelingen, waaraan de menschelijke hartstog-
ten meer dan eene hinderpaal voorwerpen. Maar, evenwel, eene al-
gemeene strekking leidt er henen.

Vernomen hebbende, dat eene kundige hand zich onledig houdt met
een opstel over de gevangenis in Nederland, willen wij een over-
zicht dier inrigtingen in Engeland, Frankrijk en Noord-Amerika aan
onze lezers mededeelen.

De stelselmatige hervorming der gevangenis, door MABILLON als
een onuitvoerbaar droom verkondigd, is begonnen bewerkstelligd
te worden. Toen, zestig jaren geleden, de beroemde HOWARD, gehol-
pen door den regtsgeleerde BLACKSTONE, die AUGIAS-stallen, welke
men kerkers en gevangenis, noemde, bezocht en aanving te reinig-
gen. Een beraadeneerd plan, werd toen nog gevolgd; men ver-
moegde zich met de ellende der gevangenen te beklagen, hetwelk reeds
een groote stap was. In 1776 beval de wetgeving de oprigting van
twee boethuizen (*penitentiary's*), die eerst negen jaren later gesticht
werden, als wanneer Gloucester de eerste inrigting dier soort binnen
zijne muren zag. Elk gevangene werd afzonderlijk opgesloten, en
van allen omgang met de overigen beroofd; het toezigt over het huis
werd aan de magistraten van het graafschap opgedragen. Korte jaren
dan na gaf BENTHAM zijn *panopticon* uit, een plan, volgens hetwelk al-
de veroordeelden aan een aanhoudend en onmiddellijk toezigt zouden
onderworpen zijn. Hij stelde zelfs voor, den post van bewaarder of
cipier van *Panopticon* op zich te nemen. GEORGES III. die BENTHAM
en zijne denkbeelden niet lijden kon, verzette zich steeds tegen de
uitvoering van dat plan. Het statuut van 1794 voor de oprigting van
nieuwe boethuizen werd niet ten uitvoer gebracht. In 1810 hervatte
sir SAMUEL ROMILLY dezelve denkbeelden, maar kon er zijne medele-
den niet toe overhalen, die evenwel, na langdurige beraadslagingen,
de oprigting van het groote boethuis van *Mill-Bank* bevalen. Dat is
tot heden toe de eenige gevangenis van hervorming, welke zich in
Engeland bevindt, en laat daarbij nog veel te wenschen over. Het
vankelijk bestemd op zes honderd mannen en vier honderd vrouwen
te bevatten, heeft men het onlangs vergroot, zoodat het nu twee hon-
derd mannen meer opnemen kan. De uitgaven, welke deze inrigting
verslonden heeft, zijn lang niet door hare vruchten vergoed.

In 1819 is de aandacht van het parlement, opgewekt door de on-
vermeede pogingen der heeren GREY, BENNETT, BUXTON en der le-
den van de Londensche maatschappij voor de verbetering der gevangenis,
op nieuw op dit moeilijke onderwerp gevallen. Een nieuw
comité werd ingesteld ter herziening der wetten betrekkelijk de ge-
vangenis; van daar het statuut van 1823, genaamd *gaol act*,
strekende zoo wel tot regeling van het inwendige der graafschaps-ge-
vangenis, als tot het wezen der plaatselijke regtsbedelingen. Men
nam een slecht rangschikkings-stelsel der overtreders aan; maar er

was reeds menige gedeeltelijke verbetering te bespreken; toen de
krachtvolle stappen der Amerikanen, op dienzelfden weg, de oogen der
Europische regtsgeleerden trokken.

De heeren DE BEAUMONT en DE TOCQUEVILLE, voorafgegaan door
de heeren VILLERME, MARQUET-VASSELON, GINOUVRIER, en vooral
CHARLES LUCAS, bezochten op hunne kosten, en met autorisatie van
het Fransche gouvernement, de gevangenis van Noord-Amerika,
en gaven hunne waarnemingen in een voortreffelijk werk uit. Talrijke
vertalingen maakten hunnen arbeid door geheel Europa bekend. In
het Engelsch vertaald en te Philadelphia uitgegeven door den heer
FRANCIS LIEBER, die er zeer belangrijke aantekeningen bijvoegde,
heeft het aan verscheidene gouvernementen heilzame wenken gegeven.
De heer CRAWFORD, in Engeland, de heer JULIUS, in Pruisen,
werden met een soortgelijke zending belast, als die der heeren DE BEAU-
MONT en DE TOCQUEVILLE, en de door hen geleverde verslagen wor-
den op zeer hoogen prijs gesteld.

Gedurende de zitting van 1835, begon een comité uit het huis
der Pairs een algemeen onderzoek naar den staat der gevangenis in
Engeland en Wales. De hertog van RICHMOND leidde dezelve
werkzaamheden; hij zelf bezocht de gevangenis der hoofdstad, en
de drijvende gevangenis of *pontons*. De eerste vruchten van dit
bezoek waren de statuten 5 en 6 der regering van WILLEM IV., waarbij
inspecteurs der gevangenis benoemd werden, een algemeen stelsel
van toezigt voor alle gevangenis van Engeland aangenomen, en het
oppertoezicht niet aan de registers, maar aan de secretarissen van staat
opgedragen. De leden van het comité van onderzoek dringen voorts
aan op volstrekte afscheiding van veroordeelden en beklagden, op af-
zondering van elken gevangene, en op gedwongen zwijgen, zoo voor
als na de debatten. Als een onherstelbaar kwaad beschouwen zij de
vermenging van personen van verschillende zedelijkheid, en de be-
smetting, die er het gevolg van is. Zij ijveren tegen het opnemen van
zinneloozen in tuchthuizen of gevangenis; tegen het gebruik van
tabak, tegen dat van prikkelende dranken en likeuren; tegen bezoeken
van buiten, die, naar hunne meening, zoo wel de maatschappij
als de gevangenen bederven.

Zij vorderen te regt, dat de handel in sterke dranken en eetwaren,
waarvan de Engelsche gevangenis het tooneel zijn, niet langer ge-
duld worde; voorts dat alle winsten van den gevangene gestort wor-
den in een reserve-fonds, niet voor hen, maar voor het onderhoud
der gevangenis bestemd. Het onderscheid van bekwaamheden tus-
schen de gevangenen, de handigheid van sommigen, de onkunde of
onhandigheid van anderen voeren onder hen eene ongelijkheid van
straf in, die naar het oordeel van het comité, strijd met de be-
doeling der wet. Hiertegen evenwel kan men aanmerken, dat de
werkzaamheid der gevangenen merklijk verlaauwen zou, indien zij niet
meer voor zich zelden, maar voor de gevangenis werkten, en dat het
geenszins onbillijk is, den ijverige iets boven den luiard te gunnen;
erwijl eindelijk het bezit van een klein fonds, bij het verlaten der ge-
vangenis, eenen zeer weldadigen invloed op de zedelijkheid van den
ontslagene hebben kan. Het comité vraagt wijders eenen school-
meester en eenen godsdienstaaleraar op de vijfzig gevangenen, en hecht
eene bijzondere waarde aan de opvoeding en het onderwijs der ver-
oordeelden van allen leeftijd. Eindelijk dringt het aan op de algeheele
afschaffing der *pontons*, op invoering van tuchthuizen voor jeugdige
overtreders, op inrigting van cellen of kerkers voor weerbarstigen,
op regeling van rondreizen of bezoeken van inspectie, twaalfmaal
's jaars herhaald; en op aanneming van een plan om de gevangenschap
der beklagden te verkorten en den gang der regterlijke instructie te
bespoedigen. Ten slotte merkt het comité aan, dat, zijns bedun-
kens, de strengheid der gevangenis behoort te worden vermeerderd,
maar daarentegen de duur verminderd. (*Het vervolg hierna.*)

Waterhoogte te Arnhem.

Den 4 Julij. 2 El 5 Palm 0 Duim; gewassen 0 Duim gevallen 6 D.
Den 5 Julij. 2 El 4 Palm 5 Duim; gewassen 0 Duim gevallen 5 D.

Getrouwd:

H. J. BROUWER
van Arnhem,

NIJMEGEN,
den 30sten Julij
1837.

en
C. C. G. BEIJERINCK.

Eenige Kennisgeving.

Heden avond, circa zes uur, overleed, in den ouderdom van
ruim 37 Jaren, mijn waarde man, A. T. J. HUBERTS,
in leven Apotheker alhier.

ARNHEM,
den 30sten Junij
1837.

P. M. VAN ROSSUM
Wede. HUBERTS.

De apothekers-affaire zal, onder toezigt van een
geëswaarde provisor, voorloopig worden gecon-
tinueerd.

† † † Men biedt nit de hand ter verpachting aan, DE
† † GROOTE BOERDERIJ op het Landgoed
† † Dreijen, in de nabijheid van de Koude Herberg, in
de gemeente Oosterbeek, te aanvaarden Petri 1838.

De aanwijzing zal geschieden op de plaats
zelve door D. BROEKHUI-
ZEN, terwijl nadere informatie zijn te
bekomen ten kantore van den Notaris Mr.
J. NIJHOFF, in de Turfstraat te
Arnhem.